

Beslut: 2007-03-19

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 14 augusti 2006

Saken

Rätt till svenskt studiestöd för
medborgare i annat land än EU-land

Nämndens beslut

Nämnden beslutar att det finns särskilda skäl att lämna NN studiemedel trots att kravet på permanent uppehållstillstånd inte är uppfyllt. Det ankommer på CSN att pröva ansökan med denna förutsättning.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN, som är medborgare i Nigeria, ansökte om studiemedel för studier under läsåret 2006/2007 vid högskolan i A-stad.

CSN avslog den 14 augusti 2006 NN:s ansökan med motiveringen att NN inte är svensk medborgare och inte uppfyller villkoren för studiemedel enligt bestämmelserna om grundläggande rätt till svenskt studiestöd.

NN överklagade den 26 februari 2007 beslutet och anförde bland annat följande. NN blev antagen till studier vid högskolan i A-stad. NN har ansökt om studiemedel men fått avslag. Det har varit svårt att kombinera studier med faderskap vilket har påverkat NN:s studier negativt. NN kan inte betala sin hyra och fasar för att bli vräkt. NN var tidigare gift med en svensk kvinna och älskar henne fortfarande, fastän omständigheter som de inte kunde råda över medförde att de skilde sig. De har ett barn tillsammans. NN åker varannan vecka från A-stad till B-stad för att umgås med sitt barn. NN berättar att under tiden som NN försökte lösa saker med sin ex-fru för att eventuellt kunna återförenas, blev ex-frun åter gravid med NN:s andra barn och barnets nedkomst beräknas till juni månad. NN vill på grund av dessa omständigheter få studiemedel för att kunna genomföra sina studier samt att NN kan vara en bra far för sina båda barn.

CSN överlämnade ärendet den 5 mars 2007 och anförde bland annat följande i ett yttrande. NN kom till Sverige för mellan ett och två år sedan. Enligt Skatteverket är NN folkbokförd i Sverige sedan den 11 november 2005. NN har tidigare varit gift med en svensk medborgare. NN uppger att de har bott tillsammans i mellan ett och två år i Sverige. Enligt Skatteverket har de varit folkbokförda på samma adress under tiden den 11 november 2005 – den 3 januari 2006. Enligt Skatteverket är NN skild sedan den 11 augusti 2006. NN har ett barn med sin före detta fru. Barnet föddes den 28 december 2005 och enligt Skatteverket är båda föräldrarna vårdnadshavare för barnet. NN har haft uppehållstillstånd som gäststuderande under tiden den 20 augusti 2004 – den 31 januari 2005. Därefter har NN beviljats uppehålls- och arbetstillstånd grundat på familjeanknytning som gäller för tiden den 8 november 2005 – den 8 november 2007. NN har ännu inte beviljats permanent uppehållstillstånd och inte heller har NN ställning som varaktigt bosatt.

NN har beretts tillfälle att inkomma med synpunkter på CSN:s yttrande. Några synpunkter har inte inkommit.

Av handlingarna framgår att NN sedan februari 2006 har ett ringvikariearbete som diskare och lokalvårdare.

Författningsbestämmelser

Av 3 kap. 4 § studiestödslagen (1999:1395) framgår att studiemedel får lämnas till studerande som inte är svensk medborgare, om den studerande är bosatt i Sverige och har permanent uppehållstillstånd här, samt har bosatt sig i Sverige huvudsakligen i annat syfte än att genomgå utbildning här. Studiemedel får lämnas även om kravet på permanent uppehållstillstånd inte är uppfyllt, om det finns särskilda skäl för det.

Nämndens bedömning

NN är utländsk medborgare och saknar permanent uppehållstillstånd i Sverige. Det krävs särskilda skäl för att NN ändå ska få lämnas studiemedel.

Av lagmotiven (prop. 2005/06:134 s. 39) framgår att särskilda skäl kan gälla till exempel flyktingar och alternativt skyddsbehövande eller deras familjemedlemmar, även om de ännu inte beviljats permanent uppehållstillstånd eller hunnit få en varaktig anknytning till Sverige. Särskilda skäl kan även anses föreligga för personer som har en nära familjeanknytning till Sverige, till exempel utländska medborgare som har ett gemensamt barn med en svensk medborgare. Tidsfaktorn är (prop. s. 30-31) av intresse vid bedömningen av anknytningen till Sverige. I normalfallet bör en utländsk medborgare som bott i Sverige i två år ha fått en så varaktig anknytning till Sverige att studiestöd bör kunna beviljas. Men tiden för när anknytning uppnås kan variera. Den utländska medborgaren kan också på grund av familjeskäl eller liknande anses ha fått en tillräckligt stark anknytning till landet innan tiden för bosättning uppgått till två år. Gemensamma barn kan t.ex. vara en sådan faktor som ger stark grad av anknytning. Det kan därför vara rimligt att i en del fall lämna studiestöd innan permanent uppehållstillstånd har beviljats.

CSN har i ett allmänt råd – publicerat i CSNFS 2006:7 – uttalat att särskilda skäl för att göra undantag från kravet på permanent uppehållstillstånd exempelvis kan finnas för studerande som har barn med och som är sambo med en svensk medborgare sedan minst ett år i Sverige samt har ett tillstånd grundat på familjeanknytning till den svenska medborgaren.

NN var vid studiernas början inte längre sammanboende med sin ex-fru vilket talar emot att NN har en familjeanknytning till henne. Å andra sidan är NN vårdnadshavare till ett barn, som är svensk medborgare och har således familjeanknytning till denna svenska medborgare. NN får vid en samlad bedömning anses ha en tillräckligt stark anknytning till Sverige för att det ska föreligga särskilda skäl att bevilja NN studiemedel trots att kravet på permanent uppehållstillstånd inte är uppfyllt.

Mats Törnered

Eija Carlén

Beslutet har fattats av Bertil Ekholm, ordförande i nämnden, Charlotte Waas, vice ordförande, Mats Törnered, direktör, samt ledamöterna Marie-Louise Holmberg (ersättare för Margareta Söderström), Margareta Lindhagen, Ulrika Lindmark, Fredrik Pettersson och Christian Sjöstrand.

Föredragande: Eija Carlén

Kopia CSN